

ROBBEN EN ROBBENVANGST IN OOST-AZIË.

DOOR

J. HENDRIK VAN BALEN.

Tusschen Alaska en Kamschatka verheffen zich twee rotsgroepen van vulkanischen oorsprong uit den oceaen. Het binnenste gedeelte daarvan, het binnenland, als ik mij zoo mag uitdrukken, wordt gevormd door grasvlakten en beschutte, met welriekende bloemen prijkende dalen; de rand wordt gevormd door kale steile klippen en zacht naar het strand aflopende terrassen.

Deze ongestuvrijde rotsen vormen tegenwoordig de voornaamste kweek- of fokplaats der zeeberen. De noordelijkste eilanden van deze groep, de Kommodorski-eilanden, bestaan uit Copper- en Bering-eiland; het laatste is bekend door het verblijf van den Duitschen natuuronderzoeker STELLEN in de 18de eeuw en behoort aan Rusland. De zuidoostelijk daarvan gelegen Pribylow-eilanden, St. Paul en St. George, zijn sinds 1867 eigendom der Ver. Staten. Gedurende den winter zijn deze eilanden eenzaam en verlaten en de golven breken donderend op de rotsen. Slechts op één plekje op ieder eiland, verwijderd van de genoemde terrassen, waarop in den zomer de zeehonden spelen, heerscht dan nog eenig leven. Hier vindt men in een door ronde rotskoppen omsloten dal, voorraadschuren, blokhuizen en hutten, waarin eenige beambten en eenige honderden Aleutische zeehondenjagers den winter trotseeren.

In het voorjaar verandert het tooneel. De zeehonden verschijnen in lange rijen. Eerst op het einde van Mei komt de voorhoede van oude mannetjes aan, welke voorzichtig en wantrouwend de oude legerplaats, de »rookeries«, inspecteeren. Alles schijnt in orde en de dieren wagen zich aan land. Nu begint een woedende strijd om de

beste plaatsen en die, welke het dichtst bij de branding zijn gelegen, behooren den sterksten dieren toe.

In het midden van Juni verschijnt in dichte zwermen het »schoone geslacht«, zedig tegenstrevend, maar toch met verlangen het verwachte mingeluk tegemoet gaand. En de vrijage van den zeehond is woest en wild. Terwijl de oude heer in het parterre, die daar juist zich van een gade verzekerd heeft, verlangend de vinnen uitstrekt naar een tweede, is de eerste hem reeds weer door een heer van den eersten rang afgekaapt, wien zij even vlug door een nog hooger wonend heer wordt ontnomen.

Het is een lange en verbitterde kamp; ver in het rond weerklinkt het gebrul der woedende mannetjes en wordt door de rotsen weerkaatst, terwijl diepe, bloedige wonden bewijzen zijn van de scherpe tanden en de woede der zeehonden. Eindelijk is de strijd gedaan en de schoonen zijn alle in de verschillende harems opgenomen. De zelfzuchtige oude heeren, in de voorste rijen, hebben zich ieder tien tot twaalf vrouwen verzekerd, terwijl de minder begunstigde op de hooger gelegen terrassen zich er met drie tot vier moeten vergenoegen. Nog hooger op de grashellingen zijn de jongelingen van 1 tot 4 jaar gelegerd; zij zijn echter nog te jong om de last van een huishouden te dragen en spelen met de koketteerende bakvischjes. Ook eenige brommerige grootvaders, zoogenaamde »wigs«, reusachtige dieren met een huid vol lidteekens, zijn hierheen verbannen. Hun tanden zijn niet scherp genoeg en hun ledematen bezitten de kracht niet meer om den strijd aan te binden met de sterke jongere mannetjes en zonder erbarmen worden zij achteraf geschoven.

Kort na de landing worden de jongen geboren en ongeveer een week daarna beginnen de nieuwe wittebroodsweken. Het pas geboren jong is met stijf, borstelachtig, kort haar bedekt en wordt »black-pup« genoemd. Na drie maanden nemen de haren een grauwe kleur aan en er vormt zich een lichtgrijze onderwol. Het dier heet nu »grey-pupa«. Na ongeveer 10 maanden is de vorming van den pels voltooid. Een grauwwachtig bruin, borstelig, vuil opperhaar verbergt de fijne, zijdeachtige, goudbruine onderwol. Hiermede is de zeehond echter nog niet volwassen.

Eerst na het vierde jaar is hij voor de voortplanting geschikt, maar ook dan nog niet volkomen volwassen. Een volwassen beerrob meet gewoonlijk 4 à 5 voet. de oude »wigs« bereiken echter dikwijls een lengte van 8 voet en een daaraan evenredigen omvang. De voorste vinpooten hebben geen zichtbare teenen, doch de achterpooten, die met den staart saamgegroeid zijn, hebben lange, scherpe klauwen.

Deze vinpooten zijn met een ruwe, lederachtige huid bedekt, welke het aan het dier mogelijk maakt, met groot gemak de klippen te beklimmen. Overigens ontwikkelen de oorrobben een behendigheid en vlugheid, welke men van hen niet zou verwachten; de plumpe vormen in aanmerking genomen.

Op het einde van September verlaten de mannetjes, die gedurende de wittebroodsweken bijna niets hebben gegeten, de eilanden en tegen midden-October volgt de geheele massa wijfjes met jongen, om tot aan het voorjaar in de open zee door te brengen, in kleine afdeelingen verdeeld.

Maar de wijfjes zijn onder hun verliefdheid niet zoo onthoudend als de mannetjes, maar houden onder de geschubde zeebewoners een geduchte opruiming. Alleen de ongehoorde rijkdom der zee is in staat de leemten aan te vullen, welke daarin door een millioen hongerige zeehonden wordt aangebracht. Behalve visch, bestaat hun voedsel ook voor een groot deel uit schaal- en weekdieren en zelfs uit inktvisschen. De zeeberen brengen, zooals reeds gezegd is, den geheelen winter in de open zee door, 's nachts op de oppervlakte slapend, op zijde liggend en de vinnen uit het water stekend.

Op het einde van Juli begint het slachten. Een aantal Aleuten, met knodsachtige knuppels gewapend, komt van het binnenste van het eiland. Elk onnoodig gedruisch wordt vermeden. Voorzichtig wordt een troep der op de grashellingen liggende jonge mannetjes van de overige gescheiden. Alleen deze jonge mannetjes tusschen het tweede en vierde levensjaar mogen op het eiland gedood worden. De grootst mogelijke voorzichtigheid wordt betracht, opdat de andere zeehonden niet gestoord worden en het vangen wordt alleen door Aleuten verricht, die voor de huid een halve dollar in goud krijgen.

Dat afzonderen is nog niet zoo eenvoudig. Zoo vreesachtig en schuw de zeebeer ook tegenover den mensch is, zoo verweert hij zich toch flink als hij te snel voortgejaagd wordt, en hij bezit een vreeselijk gebit. Elke 2 à 3 minuten wordt halt gemaakt, om de dieren te laten rusten en het drijven is ook alleen mogelijk, wanneer het gras vochtig is, zoodat men op heete droge dagen niets kan uitrichten.

Op de slachtplaats, die steeds in het binnenste gedeelte van het eiland goed verborgen ligt, vallen de Aleuten de dieren van alle zijden aan en dooden ze met knodsslagen op den kop. Een paar handige sneden met het mes en de huid met de daaraan zittendespeklaag is afgestroopt. Door middel van hondensleden worden nu de vellen naar de aan de andere zijde van het eiland gelegen kolonie ge-

bracht, waar het spek verwijderd wordt, de huiden gezouten, in bundels gepakt en met bijzondere stoomschepen naar Londen gebracht worden. Hier worden zij gesorteerd in »*small-pups*«, »*middling-pups*« en »*large-pups*«, welke meer waarde bezitten dan de huiden der volwassen zeehonden, die echter eveneens in »*small*«, »*middling*« en »*large*« worden gesorteerd. De huiden worden dan openbaar verkocht, die van de Pribylow-eilanden in November, die van Copper- en Bering-eiland in Maart. De eerste, in den handel als „*Alaskaseal*« bekend, zijn van betere kwaliteit dan de andere. Na den verkoop ondergaan de huiden een bijzondere behandeling. Een eigenaardig looiproces grijpt alleen de wortels der grove opperharen aan en doet deze uitvallen. De onderwol wordt dan glanzend donkerbruin geverfd en de huiden zijn nu het beroemde »*sealskin*«. In het bijzonder in Engeland en Amerika behoort een sealskin-mantel tot de onontbeerlijke stukken van een damestoilet. Het ontharen en verven der zeehondenhuiden verstond men vroeger alleen in Londen, tegenwoordig zijn er echter in Parijs, Leipzig en New-York groote fabrieken, welke zich hiermede bezighouden.

Het vangen van zeehonden heeft reeds verscheidene phazen doorloopen. Aanvankelijk bestonden er geen wettelijke voorschriften en een ieder ving wat hij kon. Er kwamen groote massa's in den handel en eens moeten de Russen 300000 huiden verbrand hebben, om overvoeren van de markt te voorkomen. Later verkreeg de Russisch-Amerikaansche Compagnie het monopolie voor het vangen van zeehonden en de jaarlijksche vangst werd op 50,000 stuks geteld. Na de overdracht van Russisch Amerika aan de Vereenigde Staten, in 1867, werd het monopolie voor het vangen van zeehonden op de Pribylow-eilanden overgedragen aan de Alaska-Commercial Company te San-Francisco. De jaarlijksche vangst werd vastgesteld op 100.000 stuks en alleen geboren Aleuten mochten er zich mede bezighouden. Deze kregen een halve gouden dollar per huid, een zeer hooge betaling, daar een geschikte robbenslager in het seizoen dagelijks 50 dieren kan doden en villen. Een dollar kwam aan de regeering; vracht, zout en dergelijke onkosten beliepen 50 à 75 cents en daar de huiden te Londen gemiddeld 10 à 12 dollars (goud) opbrachten, was het geen wonder dat deze compagnie langen tijd 80 à 100 procent dividend gaf.

In 1869 verkreeg de firma Hutchinson, Koke & Philippaëus te San-Francisco van de Russen het monopolie voor het vangen van zeehonden op de Commodorische-eilanden voor den tijd van 20 jaren en verkocht die concessie aan de Alaska-Handels-Compagnie, die over de

geheele kust stations bezit. Na afloop van het pachtcontract werd het monopolie aan een Russische compagnie te St.-Petersburg gegeven, die het nog bezit.

Tot voor 15 jaar werden de beer-robben in het noordelijk gedeelte van den Stillen-Oceaan goed beschermd. Amerikaansche douanekruisers bewaakten de Pribylow-groep en hielden alle vaartuigen verre. De Russen deden in hun gebied hetzelfde. Minstens een milioen zeehonden verzamelde zich jaarlijks op de »rookeries«, maar de buit was te verlokkelijk om langer alleen te worden gelaten.

In Victoria, op Vancouver-eiland in Britsch Columbia, werden talrijke schoeners uitgerust van 20—100 ton; Tacoma, Seattle en Portland volgden het voorbeeld. De pelagische zeehondenvisscherij nam een aanvang en daarmee begon ook de uitroeiing der zeeberen.

De troepen die zich in de open zee ophielden, werden van de Amerikaansche kusten tot de Japansche eilanden en tot aan de grenzen van de IJzee, onophoudelijk vervolgd. Drachtige wijfjes, jongen en ouden, alles viel onder de schoten der inhelige jagers. Iedere schoener voerde 5 à 6 booten, die als er zeehonden in zicht kwamen werden uitgezet, elk bemand met vier roeiers en een jager. Bizonder geschat als schutters waren de »Siwatches«, de krijgers van de Amerikaansche kust-Indianen en de Bonin-eilanders. Wel had de Japansche regeering hun verboden op andere dan Japansche schepen te dienen, maar de hooge loonen bewogen deze stoute Halfbloed-eilanders het er op te wagen de overheden te bedriegen. De booten waren kanoes, zooals zij bij de indianen der Amerikaansche westkust in gebruik zijn of platte »dorys«, van voor en achter spits toeloopend, zooals bij de kabeljauwvisscherij op de New-Foundlandsche banken gebruikt worden. Als wapens gebruikten zij Centraaltuur-dubbelloopsbuksen, kaliber 12, en alleen wapens van de beste constructie werden gebruikt. Deze jacht eischte uitstekende geweren en kranige schutters; want elk niet terstond doodelijk getroffen dier zinkt en is verloren.

Menige schoener kwam aan het einde van den kruistocht met 5000 à 6000 huiden terug en daar er minstens 50 à 60 zulke schepen waren en vele dieren die aangeschoten werden verloren gingen, was het resultaat spoedig te bemerken.

De troepen die jaarlijks op de zoogenaamde »broedplaatsen« verschenen, verminderden buitengewoon.

In het Russische gebied was het nog erger. Schoeners, die bij het op zee visschen niet veel geluk hadden gehad, loerden in de nabijheid van de Kommodore-eilanden op een nevelachtigen dag, zooals zij daar in den zomer niet zeldzaam zijn, zonden dan het volk aan

land en sloegen een paar duizend zeehonden direct op de »broedplaatsen« dood. De Russische oorlogschepen waren steeds op wacht en vele schoeners zijn te Wladiwostok opgebracht. Emil Brass zag er minstens een dozijn verbeurd verklaarde schoeners liggen.

Hij verhaalt een eigenaardige geschiedenis welke in 1892 voorviel. De Britsche schoener »Arctic« was in de Russische wateren in beslag genomen, toen hij pas 80 huiden aan boord had. De scheeps-papieren werden aan boord van den kruiser gebracht en de »Arctic« moest volgen naar Wladiwostok. Gedurende een sterken nevel werden de schepen gescheiden en de kapitein zeilde rechtstreeks naar Bering-eiland, haalde daar een lading van 3000 vellen en ging naar Yokohama. Zonder papieren kon hij echter niet in de haven en er werd een boot naar den Engelschen consul gezonden. De Russische gezant vorderde terstond van de Japansche regeering, dat zij het schip in beslag zou nemen. Maar intusschen was de Engelsche kruiser »Edgar« naar buiten gegaan en haalde de »Arctic« binnen. Twee uren later was de lading, die een waarde had van 120,000 gulden, aan boord van de Engelsche postboot »Verona« overgescheept en onder bescherming van de Engelsche vlag.

De Amerikanen gingen veel verder dan de Russen en verklaarden kort en goed de geheele Beringzee gesloten. Elk vaartuig dat zij daar voor de robbenvangst aantroffen, d.w.z. dat vaten grof zout aan boord had, werd in beslag genomen. Dit leidde tot internationale verwikkelingen, daar Canada of eigenlijk Engeland de rechten van Amerika op een grootere invloedssfeer dan 3 zeemijlen niet erkende.

Een massa processen om schadevergoeding werden Amerika aangedaan, maar ondanks dat moest men toch in Engeland erkennen, dat, zoo de maatregelen niet genomen waren, de zeehonden totaal zouden zijn uitgeroeid.

In 1893 had dan te Parijs een conferentie plaats tusschen Engeland en Amerika. Er werd besloten dat de pelagische visscherij alleen gedurende de zomermaanden van 1 April—1 October veroorloofd zou zijn en dat een strook van 60 zeemijlen afstands rondom de Pribylow-eilanden gesloten water zou zijn. Amerika nam daarentegen de verplichting op zich de jaarlijksche vangst voorloopig tot 7500 stuks te beperken en de overeengekomen schadeloosstelling aan de onwettig in beslag genomen schepen uit te betalen.

Deze maatregelen hielpen wel, doch waren niet voldoende. Elk voorjaar kon men, in de haven van Yokohama alleen, 20 à 30 schoeners zien en nog steeds werden door de pelagische visscherij 50000 à 60000 zeehonden gedood. Dat was op zichzelf wel niet zoo'n hoog

bedrag, maar er waren veel drachtige wijfjes onder en bovendien werden veel dieren gedood, die zonken.

In 1896 of 1897 werd een tweede poging gedaan om gemeenschappelijk beschermende maatregelen te nemen; daar echter Amerika er op stond dat Japan aan deze conferentie zou deelnemen en Engeland dit niet wilde, kwam er niets van.

Tot voor korten tijd nam Japan geen deel aan deze visscherij, ofschoon zeeberen ook op de Kurilen-eilanden »broedplaatsen« hebben en de Japansche havens Yokohama en Hakodate op Jesso den Canadeeschen- en Amerikaanschen zeehondenjagers als uitgangspunt dienden. Thans is er echter ook een Japansche Compagnie gevormd, die mede zal doen.

Overigens heeft Amerika den invoer van alle zeehonden, die niet door de Alaska-Compagnie of de Russische ingevoerd worden, verboden. Dit helpt echter niet genoeg, zoolang de vangst in open zee kan geschieden en dat zal het geval blijven zoolang deze industrie loonend is.

Het eenige afdoende middel zal zijn dat de Amerikaansche en Canadeesche regeeringen licenties afgeven, welke het doodden van een bepaald, beperkt aantal zeehonden toestaat. Een beambte van de regeering moet dan de vaartuigen begeleiden, zooals dat bij de zogenoemde »Labourhadern« der Zuidzee het geval is. Dan kan men alle schepen, die geen vergunning hebben, in beslag nemen. Als dan nog een schoontijd van 2 à 3 jaar wordt bepaald, zou spoedig een beduidende toeneming van het aantal zeehonden geconstateerd kunnen worden en een vangst van 20000 à 30000 pelagische en 50000 à 100000 zeehonden op de eilanden zou geen schade doen. Gebeurt er echter niets van dien aard, dan zal de beer-rob binnen enkele jaren hetzelfde lot beschoren zijn als de bison in Amerika.

De zeehondenvangst in open zee is echter volstrekt geen pleziervaart. Wel leggen de kleine schoeners van 20 à 30 ton de lange reis van Amerika naar de Japansche kusten meestal zonder ongelukken af, maar in de sterke nevels, welke des zomers in den noordelijken Stillen-oceaan veel heerschen, gaan dikwijls booten met de manschap verloren, terwijl vele vaartuigen te gronde gaan door schipbreuken op de rotsen, tengevolge van stormen en stroomveranderingen, welke hier veel voorkomen. Bovendien hangt het vinden van zwemmende zeehonden geheel van het toeval af, zoodat dikwijls de eene schoener een volle lading heeft, terwijl een andere, die tegelijk vertrok, nog ledig is en op het einde der reis de kosten niet eens gedekt heeft.

In andere wereldstreken komen nog soorten van robben voor, die

ook een kostbaren pels hebben, maar minder gevangen worden. De Falklands-eilanden leverden in het begin van de vorige eeuw nog millioenen huiden. Alleen van 1793 tot 1807 werden vandaar 3½ miljoen zeehondenvellen naar Canton uitgevoerd en weinige jaren daarna waren de »rookeries« verlaten. Eenige Chileensche schoeners hielden zich nog met de vangst van pels-zeehonden en vischotters aan de Straat van Magelhaen bezig en eenige duizenden huiden komen vandaar aan de markt. Verder leveren de Loboseilanden bij Peru, de Galapagos-eilanden bij Equador, de kusten van Nieuw-Zeeland en Tasmanië samen ongeveer 20000 à 30000 huiden van zeeberen per jaar. Ook Kaapland en Zuidwest-Afrika leveren een beetje huiden van *Arctocphalus delalandii*. De huiden van de zeeberen van Kerguelen komen niet in den handel. Al deze soorten zijn echter van veel geringer kwaliteit dan het »Alaska-seal«.

Naar Emil Brass.
